

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA BẢO TÀNG**

NGUYỄN THỊ NINH

**CÔNG TÁC GIÁO DỤC CỦA BẢO TÀNG
HỒ CHÍ MINH (TỪ NĂM 2000 ĐẾN NAY)**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

NGƯỜI HƯỚNG DẪN:

HÀ NỘI - 2011

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	4
2.Đối tượng nghiên cứu	5
3.Phạm vi nghiên cứu.....	5
4.Mục đích nghiên cứu.....	6
5.Phương pháp nghiên cứu	6
6.Bố cục khóa luận.....	6
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VÀ CÔNG TÁC GIÁO DỤC CỦA BẢO TÀNG.....	7
1.1. Quá trình hình thành và phát triển của Bảo tàng Hồ Chí Minh.....	7
1.2. Chức năng và nhiệm vụ của Bảo tàng Hồ Chí Minh.....	11
1.2.1. Chức năng	11
1.2.2. Nhiệm vụ.....	13
1.3.Tầm quan trọng của công tác giáo dục trong hoạt động của bảo tàng	14
1.3.1. Công tác giáo dục và vai trò trong hoạt động của bảo tàng	14
1.3.2. Công tác giáo dục trong hoạt động của Bảo tàng Hồ Chí Minh.....	17
Chương 2: THỰC TRẠNG VÀ HIỆU QUẢ CÔNG TÁC GIÁO DỤC CỦA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH.....	19
2.1. Hệ thống trưng bày- một công cụ giáo dục quan trọng củaBảo tàng Hồ Chí Minh	19
2.2. Các hoạt động giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh	29
2.2.1. Hoạt động hướng dẫn khách tham quan	29
2.2.2. Các hình thức giáo dục khác của bảo tàng	40
2.2.3. Hiệu quả của công tác giáo dục	49

Chương 3: NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC GIÁO DỤC CỦA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH	71
3.1. Nhận xét về công tác giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh.....	71
3.1.1. Ưu điểm	71
3.1.2. Hạn chế còn tồn tại	75
3.2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh	77
3.2.1. Nâng cao chất lượng các hoạt động nghiệp vụ khác, hỗ trợ và tạo điều kiện cho công tác giáo dục của bảo tàng	77
3.2.2. Không ngừng đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động hướng dẫn khách tham quan	79
3.2.3. Tăng cường hơn nữa mối quan hệ với các trung tâm du lịch	80
3.2.4. Hoàn thiện và đưa phòng khám phá vào sử dụng.....	81
3.2.5. Tiếp tục tăng cường và đẩy mạnh hoạt động xã hội hóa và đa dạng hóa các hình thức giáo dục	82
KẾT LUẬN	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	86
PHỤ LỤC	

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Bảo tàng đóng một vai trò tích cực quan trọng trong việc khám phá và truyền bá tri thức về tự nhiên và xã hội. Bảo tàng với những hoạt động của mình đã thực sự trở thành cầu nối giữa quá khứ và hiện tại. Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ IV đã nêu: “ Mục đích của bảo tàng là tuyên truyền giáo dục quần chúng. Vì vậy tất cả mọi hoạt động nghiệp vụ của bảo tàng đều lấy việc phục vụ cho các đối tượng quần chúng làm thước đo chất lượng, hiệu quả của mình. Không có công tác tuyên truyền giáo dục quần chúng thì công tác bảo tàng sẽ mất hết ý nghĩa”. Hiện nay chức năng giáo dục của bảo tàng ngày càng được coi trọng, bởi trong xã hội hiện đại, khách tham quan là lý do duy nhất để bảo tàng tồn tại.

Như chúng ta đã biết công tác giáo dục là khâu nghiệp vụ cuối cùng trong toàn bộ hoạt động của bảo tàng nhưng giữ một vị trí vai trò hết sức quan trọng. Do nhận thức được vấn đề này mà các bảo tàng đã dần dần tìm ra những giải pháp tốt nhất để thực hiện khâu công tác cuối quan trọng này.

Từ ngày thành lập đến nay, Bảo tàng Hồ Chí Minh đã không ngừng cố gắng nâng cao chất lượng hoạt động để phục vụ cho đông đảo nhân dân và để xứng đáng là một trung tâm tuyên truyền giáo dục truyền thống cách mạng, tư tưởng, đạo đức, tác phong Hồ Chí Minh cho thế hệ mai sau. Bảo tàng Hồ Chí Minh luôn hướng mọi hoạt động của mình vào mục đích cao nhất ấy, qua đó cũng làm cho nhân dân Việt Nam cũng như bạn bè quốc tế có thể hiểu biết đúng đắn hơn, sâu sắc hơn về Người.

Từ năm 2000 đến nay, Bảo tàng Hồ Chí Minh đã đạt được rất nhiều thành tựu to lớn trong hoạt động của mình. Đặc biệt từ khi Đảng và Nhà nước ta thực hiện cuộc vận động “ Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí

Minh”, Bảo tàng Hồ Chí Minh đã hướng các hoạt động chuyên môn vào việc hưởng ứng cuộc vận động này, với tinh thần phấn đấu liên tục, các cán bộ, Đảng viên, viên chức, người lao động của Bảo tàng Hồ Chí Minh luôn giữ vai trò tiên phong trong việc đưa di sản Hồ Chí Minh vào cuộc sống với nhiều hoạt động phong phú đa dạng và hiệu quả.

Bảo tàng Hồ Chí Minh đã thật sự là một trung tâm văn hóa lớn tuyên truyền tư tưởng tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, cũng như giáo dục truyền thống cách mạng cho các thế hệ trẻ Việt Nam, góp phần quan trọng trong việc bồi dưỡng con người mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam ngày càng đẹp hơn như mong ước của Người.

Những thành tựu mà bảo tàng đã đạt được trong hơn 10 năm qua trước hết nhờ vào sự nỗ lực tìm tòi, nghiên cứu sáng tạo của cán bộ nhân viên toàn bảo tàng, thứ hai là nhờ vào các hoạt động giáo dục mà Bảo tàng Hồ Chí Minh đã thực hiện để thu hút công chúng đến với bảo tàng.

Là một sinh viên thực tập tại Phòng Giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh, được tiếp xúc trực tiếp với những hoạt động giáo dục mà bảo tàng thực hiện, tôi quyết định chọn đề tài “*Công tác giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh (từ năm 2000 đến nay)*” làm khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của khóa luận là công tác giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh, trong đó tập trung chủ yếu vào việc nghiên cứu các hình thức hoạt động giáo dục của bảo tàng.

3. Phạm vi nghiên cứu

-Về không gian: Bảo tàng Hồ Chí Minh.

-Về thời gian: Từ năm 2000 đến nay.

4.Mục đích nghiên cứu

- Nghiên cứu quá trình hình thành và phát triển của Bảo tàng Hồ Chí Minh.
- Nghiên cứu chức năng, nhiệm vụ của Bảo tàng Hồ Chí Minh
- Nghiên cứu thực trạng công tác giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh, các hình thức hoạt động giáo dục của bảo tàng.
- Đánh giá hiệu quả hoạt động giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh.
- Đề xuất một số giải pháp để nâng cao hơn nữa chất lượng và hiệu quả hoạt động giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh.

5.Phương pháp nghiên cứu

- Vận dụng phương pháp luận khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin trong quá trình nghiên cứu tiếp cận đối tượng.
- Sử dụng phương pháp liên ngành như: Bảo tàng học, Tâm lý học, Xã hội học, Sử học ...
- Khóa luận còn sử dụng một số phương pháp khác: tổng hợp, phân tích, thống kê, so sánh, nghiên cứu tài liệu, quan sát, phỏng vấn, trưng cầu ý kiến.

6.Bố cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục, khóa luận gồm 3 chương. Cụ thể như sau:

Chương 1: Khái quát về Bảo tàng Hồ Chí Minh và công tác giáo dục của bảo tàng.

Chương 2: Thực trạng và hiệu quả công tác giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh

Chương 3: Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của Bảo tàng Hồ Chí Minh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Timothy Ambrose và Crispin Paine (2000), *Cơ sở bảo tàng*, Lê Thị Thúy Hoàn dịch, Bảo tàng Cách Mạng Việt Nam, Hà Nội.
2. Đặng Văn Bài (2005), *Bảo tàng cho tương lai- tương lai của bảo tàng, Một con đường tiếp cận di sản văn hóa*, tập 1.
3. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam (1997), *Sự nghiệp bảo tàng những vấn đề cấp thiết*, Nxb Lao Động, Hà Nội.
4. Bảo tàng Cách Mạng Việt Nam (1998), *Bảo tàng với sự nghiệp công nghiệp hóa- hiện đại hóa*, Nxb Hà Nội, Hà Nội.
5. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2005), *35 năm bảo tàng Hồ Chí Minh*, Hà Nội
6. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2000), *30 năm một chặng đường*, Hà Nội.
7. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2010), *40 năm Bảo tàng Hồ Chí Minh*, Hà Nội
8. Bảo tàng Hồ Chí Minh công tác trưng bày và công tác quần chúng, tài liệu nghiệp vụ năm 1993
9. Bảo tàng Hồ Chí Minh (1999), *Sách hướng dẫn tham quan*.
10. *Bảo tàng với sự nghiệp công nghiệp hóa- hiện đại hóa đất nước* (1998), Kỷ yếu hội thảo tại Quảng Bình, Hà Nội.
11. *Bông sen trắng tỏa hương* (2002), Bảo tàng Hồ Chí Minh, Hà Nội.
12. *Công tác giáo dục của bảo tàng* (2005), Cục di sản Văn hóa, Bảo tàng Hồ Chí Minh, Hà Nội.
13. Vũ Thị Đan (2006), *Công tác tuyên truyền giáo dục Bảo tàng Công An nhân dân*, Luận văn tốt nghiệp, Đại học Văn Hóa Hà Nội, Hà Nội.

14. *Kể chuyện Lăng, Nhà sàn, Bảo tàng Hồ Chí Minh* (2005), Nxb Lao Động, Hà Nội.
15. *Luật di sản Văn hóa và văn bản hướng dẫn thi hành* (2009), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
16. Nguyễn Thị Huệ (2008), *Cơ sở Bảo tàng học*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
17. Nguyễn Thị Huệ (2002), *Nghiên cứu nguồn sử liệu hiện vật Bảo tàng*, Nxb Chính trị, Hà Nội.
18. Nguyễn Toàn Thịnh (2001), *Công tác tuyên truyền- giáo dục Bảo tàng Biên Phòng từ 1990 đến nay*, Luận văn tốt nghiệp, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
19. Chu Đức Tính (2006), *Học tập tấm gương đạo đức Bác Hồ*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
20. Lâm Bình Tường- Mai Khắc Ứng – Phạm Xanh – Đặng Văn Bài (1980), *Sổ tay công tác Bảo tàng*, Nxb Văn hóa, Hà Nội.
21. Sổ ghi cảm tưởng Bảo tàng Hồ Chí Minh
22. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII (1996), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
23. Văn kiện Hội nghị lần thứ V Ban chấp hành TW khóa VIII (1998), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.